

پی آمدهای اقتصادی ویروس کرونا

ترجمه‌ی احمد سیف

اشاره

بحران ناشی از کرونا شوک بزرگ جدیدی به کالبد نیمه‌جان اقتصاد ایران وارد کرده است. آثار اولیه‌ی گسترش ویروس کرونا را عمدتاً در قالب هراس و اضطراب عمومی و افت شدید فعالیت‌های خدماتی در حمل‌ونقل، خدمات خرده‌فروشی، رستوران و هتل‌داری و خدمات گردشگری می‌بینیم. در عین حال، همین هراس و اضطراب زمینه‌ساز شکل‌گیری موجی از سوداگری مالی روی اقلام ضروری معیشتی و دارویی نیز می‌شود. نشانه‌های آن را در هجوم نسبی به سوپرمارکت‌ها و خرید و ذخیره‌کردن برخی اقلام ضروری‌تر زندگی توسط خانوارها می‌بینیم.

گذشته از دو اثر ملموس بالا در اقتصاد ایران که چند سالی است مبتلا به [انسداد ساختاری](#) است و روند انباشت سرمایه در آن به کل مختل شده و طی دو سال گذشته به سبب تحریم‌های اقتصادی از کاهش شدید درآمدهای ارزی آسیب دیده است، گسترش ویروس کرونا، دست‌کم در کوتاه‌مدت، علاوه بر انقباض بخش خدمات، به سبب تأثیرگذاری بر روند درآمدهای ارزی حاصل از صادرات غیرنفتی روند افول تولید ناخالص داخلی را تشدید می‌کند. براساس [ترازنامه و گزارش اقتصادی بانک مرکزی](#) بیش از ۵۰ درصد صادرات غیرنفتی ایران به مقصد کسورهای با مرز زمینی و آبی مشترک با ایران است. از این روست که استمرار بحران ناشی از کرونا صرفاً به حوزه‌های خدماتی و گردشگری و رستوران و هتل‌داری و مانند این‌ها محدود نمی‌شود بلکه به شدت روی درآمد ارزی کشور که این روزها به‌ناگزیر اتکای کم‌تری به صادرات نفت دارد تأثیر می‌گذارد.

براساس [گزارش مرکز آمار ایران](#)، اقتصاد ایران در ۹ ماه نخست سال جاری با نرخ رشد اقتصادی ۷٫۶- درصدی یکی از بالاترین افول‌ها در تاریخ ایران مدرن را شاهد بوده است. به موازات آن نرخ بالای بیکاری و تورم نیز سطح بسیار نگران‌کننده‌ای از فلاکت اقتصادی را شکل داده است. در چنین شرایطی، باید تأکید کرد و به خاطر سپرد که

برونرفت از هراس و بحران‌هایی پیاپی که با آن مواجه می‌شویم بدون رهایی از ساختارهای معیوب کنونی امکان‌پذیر نیست.

آنچه در ادامه می‌خوانید ترجمه‌ی دو یادداشت کوتاه درباره‌ی پی‌آمدهای بحران کرونا بر اقتصاد چین و جهان است. (نقد اقتصاد سیاسی)

پی‌آمدهای ویروس کرونا بر اقتصاد جهان

- انتظار می‌رود نرخ رشد اقتصادی چین در فصل اول سال ۲۰۲۰ به ۴,۵ درصد کاهش یابد که از زمان بحران مالی تاکنونی کمترین میزان رشد است.
- به‌گفته‌ی آژانس انرژی بین‌المللی تقاضای جهانی برای نفت به‌شدت از ویروس کرونا صدمه دیده است.
- تعطیلی کارخانه‌ها در چین بر جریان کالاها و قطعات از چین اثر منفی گذاشته و برای کارخانه‌ها در سرتاسر جهان از جمله اپل و نایسان پی‌آمدهای منفی خواهد داشت.
- درحالی که چین با شیوع گسترده‌ی این ویروس کلنجار می‌رود زیان اقتصادی‌اش در سرتاسر جهان بر روی هم انباشت می‌شود.
- تاکنون بیش از ۷۰هزار مورد ابتلا به این نوع ویروس تازه که در ماه دسامبر در ووهان ظهور کرد مشاهده شده و در سرتاسر جهان در حال گسترش است.
- واحدهای تجارتي با کم‌تر شدن درآمدها و اختلال در زنجیره‌ی عرضه - به خاطر تعطیلی کارخانه‌ها در چین و در قرنطینه بودن ده‌ها میلیون تن و هم‌چنین

محدودیت برای مسافرت‌های هوایی که در دیگر کشورها اعمال می‌شود- کلنجار می‌روند. در شرایطی که بسیاری از بنگاه‌ها و کشورها به شدت به سلامت اقتصادی چین وابسته هستند، پی‌آمدهای اقتصادی این بیماری همه‌گیر را به‌اختصار بررسی می‌کنیم.

- چین دومین اقتصاد بزرگ جهان و عمده‌ترین اقتصاد درگیر تجارت جهانی است در نتیجه پی‌آمدهای اقتصادی ویروس کرونا تهدیدی برای رشد اقتصاد جهانی هم هست.
- رویترز در یک نظر سنجی که از اقتصاددانان در طول ۷ تا ۱۳ فوریه انجام داد نتیجه گرفت که انتظار می‌رود برای فصل اول سال ۲۰۲۰ رشد اقتصادی چین به ۴٫۵ درصد کاهش یابد درحالی که میزان رشد در فصل قبل ۶ درصد بود. این میزان رشد از زمان بحران مالی جهانی به این سو کم‌ترین میزان است. البته اقتصاددانان با خوش بینی معتقدند که اگر بتوان جلوی گسترش این ویروس را گرفت اقتصاد چین به‌سرعت به دوره‌ی رونق پیشین باز خواهد گشت.
- چین بزرگ‌ترین واردکننده‌ی نفت در اقتصاد جهان است. با توجه به پی‌آمدهای ویروس بر صنایع و مسافرت‌های هوایی، آژانس بین‌المللی انرژی برآورد می‌کند که برای اولین بار در طول یک دهه، تقاضا برای نفت در اقتصاد جهان نزولی خواهد شد. پی‌آمد ویروس کرونا و تعطیلی گسترده‌ی کارخانه‌ها در چین بر تقاضای جهانی برای نفت خیلی جدی بود. برآورد می‌شود که تقاضا برای نفت در فصل اول سال ۲۰۲۰ به نسبت سال پیش روزی ۴۳۵ هزار بشکه کم‌تر شود که اولین کاهش این چنینی در ۱۰ سال گذشته است.

- کمبود کالاها و قطعات از چین بر کمپانی‌ها در سرتاسر جهان اثر گذاشته است چون برای جلوگیری از شیوع بیش‌تر ویروس کارخانه‌ها شروع فعالیت را پس از تعطیلات سال جدید در چین به تعویق انداخته و کارگران سرکار نرفتند.
- شریک تولیدی اپل در چین - فاکس کان - با تأخیر در فعالیت‌های تولیدی مواجه شده است. بعضی از تولیدکنندگان اتوموبیل از جمله نیسان و هیوندایی به‌طور موقت بعضی از کارخانه‌های خود در خارج از چین را تعطیل کرده‌اند چون با کمبود مواد یدکی روبرو شده‌اند.
- صنایع داروسازی هم از اختلال در تولید جهانی دارو خبر دادند.
- تعداد بسیاری از نمایشگاه‌های تجاری و فعالیت‌های ورزشی در چین و در سرتاسر آسیا یا تعطیل شده و یا به تعویق افتادند. صنایع مسافرتی و توریسم از پی‌آمدهای ویروس زیان هنگفت دیده‌اند. برآورد شده است که به‌دلیل لغو مسافرت‌ها میزان درآمد صنایع هواپیمایی جهانی در فصل اول سال ۲۰۲۰ بین ۴ تا ۵ میلیارد دلار زیان بینید. سازمان هواپیمایی غیر نظامی وابسته به سازمان ملل برآورد کرده است که به خاطر لغو مسافرت از سوی توریست‌های چینی، ژاپن در پایان فصل اول سال ۲۰۲۰، بیش از ۱,۲۹ میلیارد دلار کم‌تر درآمد خواهد داشت و میزان زیان برای تایلند هم ۱,۱۵ میلیارد دلار خواهد بود.

پی‌آمدهای اقتصادی ویروس کرونا / ریچارد پارتینگتون

هزینه‌ی فزاینده‌ی ویروس کرونا برای دنیای تجارت و برای اقتصاد جهان بعد از اطلاع‌رسانی بنگاه‌های بزرگ و انتشار گزارش چین درباره‌ی لطمه به بخش صنایع خود، روشن‌تر خواهد شد. تازه‌ترین نمای فعالیت‌های صنعتی در دومین اقتصاد جهان که این هفته منتشر می‌شود قرار است سقوط تولیدات کارخانه‌ای را در ماه فوریه که فعالیت‌های مربوط به قرنطینه برای جلوگیری از گسترش بیماری، زنجیره‌ی عرضه‌ی تولیدی را مختل کرد، نشان بدهد که البته پی‌آمدهای زیان‌باری برای اقتصاد در سرتاسر جهان خواهد داشت.

رییس‌جمهور چین شی جی پینگ در آخر هفته گفت که ویروس کرونا «به نسبت پی‌آمد بزرگی بر اقتصاد و جامعه خواهد داشت» و افزود که پی‌آمدها کوتاه‌مدت و قابل کنترل خواهد بود و دولت هم برای تخفیف پی‌آمدها بر کوشش‌های خود خواهد افزود. در این هفته‌های اخیر دولت برای احیای فعالیت‌های اقتصادی به اقدامات متعددی دست زد.

رییس صندوق بین‌المللی پول، کریستالینا جورجیوا یک‌شنبه گفت که وام‌دهنده‌ی نهایی - صندوق بین‌المللی پول - حاضر است به‌ویژه برای کشورهای فقیرتر حمایت‌های اضافی به صورت وام و پیش‌پرداخت ارائه کند.

وی در حالی که در کنفرانس رؤسای مالی گروه ۲۰ سخن می‌گفت اعلام کرد صندوق بر این باور است که پی‌آمدها محدود و کوتاه‌مدت خواهد بود ولی در عین حال هشدار داد که شیوع ادامه‌دار ویروس می‌تواند پی‌آمدهای مخرب داشته باشد. او افزود «همکاری جهانی برای کنترل ویروس و پی‌آمدهای اقتصادی‌اش اساسی است به‌خصوص اگر روشن شود که شیوع آن گسترده و ادامه‌دار خواهد بود».

طی تعطیلات آخر هفته مقامات دولت ایتالیا فعالیت‌های جلوگیری‌کننده را تشدید کردند چون امکان بالقوه‌ی تأثیرگذاری بر رشد اقتصادی منطقه‌ی یورو بیش‌تر شده و این در حالی است که اقتصاد ایتالیا حتی پیش از این هم گرفتار رکود شده بود.

بیش از ۷۶ هزار نفر در ۲۷ کشور به این ویروس جدید که از شهر ووهان چین در ابتدای سال شروع شد، آلوده شده‌اند. و بیش از ۲۲۰۰ نفر هم از این بیماری در گذشته‌اند.

گروه هواپیمایی بین‌المللی - که مالک بریتیش ایرویز و آیریا هم هست - قرار است جمعه برآورد وضعیت مالی خود برای سال ۲۰۱۹ را منتشر کند که حتماً برای بررسی پی‌آمدهای آتی مورد بررسی قرار خواهد گرفت. اتحادیه‌ی بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی - که منافع صنایع هوایی را نمایندگی می‌کند - هفته‌ی پیش هشدار داد که کاهش تقاضای مسافران باعث می‌شود که درآمد این صنایع در سال جاری ۲۹,۳ میلیارد دلار - ۲۳,۷ میلیارد پوند - کم‌تر شود و طی یک دهه برای اولین بار شاهد کاهش مسافرت‌های هوایی خواهیم بود.

گروه کالاهای لاکچری هرمس برای راهنمایی سرمایه‌گذاران چهارشنبه گزارشی منتشر خواهد کرد. تحلیل‌گران هشدار داده‌اند که گروه‌های حمل‌ونقل، زنجیره‌های هتل‌داران، هواپیمایی‌ها، تولیدکنندگان کالاهای لاکچری و خرده‌فروشان در میان کسانی خواهند بود که به خاطر امتناع مصرف‌کنندگان چینی از خرید یا رفتن به مسافرت بیش‌ترین زیان را خواهند دید.

در عین حال، درباره‌ی زنجیره‌ی عرضه در اقتصاد جهانی هم نگرانی‌هایی وجود دارد چون کارخانه‌های چینی تعطیل‌اند و کار نمی‌کنند. کمپانی جگوار و لندلورر هفته‌ی گذشته هشدار دادند که ممکن است کارخانه‌ها در انگلیس با کمبود قطعات یدکی مواجه شوند. تولیدکنندگان اتوموبیل اعتراف کرده‌اند که با توقف فعالیت‌ها آن‌ها قطعات لازم را در چمدان از چین به انگلیس وارد کرده‌اند. اپل هم آژیر خطر را به صدا درآورده که ممکن است به خاطر تعطیل فعالیت در کارخانه‌های چینی با کمبود آیفون مواجه شویم.

پیوند با منابع اصلی:

[Economic impact of coronavirus outbreak deepens](#)

[The economic effects of the COVID-۱۹ coronavirus around the world](#)